

Відповідно до статті 25 Закону України «Про відпустки» від 15 листопада 1996 року № 504/96-ВР із змінами та доповненнями (далі — Закон України «Про відпустки») відпустка без збереження заробітної плати за бажанням працівника надається в обов'язковому порядку:

1) матері або батьку, який виховує дітей без матері (у тому числі й у разі тривалого перебування матері у лікувальному закладі), що має двох та більше дітей віком до 15 років або дитину-інваліда, — тривалістю до 14 календарних днів щорічно;

2) чоловікові, дружина якого перебуває у післяпологовій відпустці, — тривалістю до 14 календарних днів;

3) матері або іншим особам, зазначеним у частині третій статті 18 та частині першій статті 19 Закону України «Про відпустки», у разі якщо дитина потребує домашнього догляду, — тривалістю, визначеною у медичному висновку, але не більш як до досягнення дитиною шестирічного віку, а у разі якщо дитина хвора на цукровий діабет І типу (інсулінозалежний), — не більш як до досягнення дитиною шістнадцятирічного віку;

3-1) матері або іншій особі, зазначеній у частині третій статті 18 Закону України «Про відпустки», для догляду за дитиною віком до 14 років на період оголошення карантину на відповідній території;

4) ветеранам війни, особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, та особам, на яких поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", — тривалістю до 14 календарних днів щорічно;

5) особам, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, — тривалістю до 21 календарного дня щорічно;

6) пенсіонерам за віком та інвалідам III групи — тривалістю до 30 календарних днів

щорічно;

7) інвалідам I та II груп —тривалістю до 60 календарних днів щорічно;

8) особам, які одружуються, —тривалістю до 10 календарних днів;

9) працівникам у разі смерті рідних по крові або по шлюбу:

– чоловіка (дружини), батьків (вітчима, мачухи), дитини (пасинка, падчірки), братів, сестер — тривалістю до 7 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місця поховання та назад;

– інших рідних — тривалістю до 3 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місця поховання та назад;

10) працівникам для догляду за хворим рідним по крові або по шлюбу, який за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, —тривалістю, визначеною у медичному висновку, але не більше 30 календарних днів;

11) працівникам для завершення санаторно-курортного лікування —тривалістю, визначеною у медичному висновку;

12) працівникам, допущеним до вступних іспитів у вищі навчальні заклади, —тривалістю 15 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місцезнаходження навчального закладу та назад;

13) працівникам, допущеним до складання вступних іспитів в аспірантуру з відривом або без відриву від виробництва, а також працівникам, які навчаються без відриву від

виробництва в аспірантурі та успішно виконують індивідуальний план підготовки, — тривалістю, необхідною для проїзду до місцезнаходження вищого навчального закладу або закладу науки та у зворотному напрямку;

14) сумісникам — на термін до закінчення відпустки за основним місцем роботи;

15) ветеранам праці — тривалістю до 14 календарних днів щорічно;

16) працівникам, які не використали за попереднім місцем роботи щорічну основну та додаткові відпустки повністю або частково та одержали за них грошову компенсацію, — тривалістю до 24 календарних днів у перший рік роботи на даному підприємстві, установі, організації до настання шестимісячного терміну безперервної роботи;

17) працівникам, діти яких у віці до 18 років вступають до навчальних закладів, розташованих в іншій місцевості, — тривалістю 12 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місцезнаходження навчального закладу та у зворотному напрямку.

За наявності двох або більше дітей зазначеного віку така відпустка надається окремо для супроводження кожної дитини.

Працівникам, які навчаються без відриву від виробництва в аспірантурі, протягом четвертого року навчання надається за їх бажанням один вільний від роботи день на тиждень без збереження заробітної плати.

Відповідно до статті 26 Закону України «Про відпустки» за сімейними обставинами та з інших причин працівникові може надаватися відпустка без збереження заробітної плати за згодою сторін на термін, обумовлений угодою між працівником та власником або уповноваженим ним органом, але не більше 15 календарних днів на рік.

Для того, щоб отримати відпустку без збереження заробітної плати за згодою сторін працівник у своїй заяві на ім'я керівника закладу, установи, організації має зазначити сімейні обставини або інші причини, які зумовили потребу у зазначеній відпустці.

Перелік причин законодавством України не встановлений, оскільки їх важливість залежить від конкретних обставин, які склалися у працівника, та виносяться на розгляд власника або уповноваженого ним органу. Саме тому зазначена відпустка й надається за згодою сторін.

Роботодавець має право, а не зобов'язаний надати за заявою працівника таку відпустку.

Зверніть увагу! Загальна тривалість відпустки без збереження заробітної плати за згодою сторін законодавчо обмежена у підсумку 15 календарними днями протягом року, оскільки період перебування працівника у відпустці без збереження заробітної плати зараховується до стажу роботи для надання наступної щорічної відпустки.

Варто зазначити, що законодавством України про працю надання відпустки без збереження заробітної плати за ініціативою роботодавця не передбачено!